

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

378:7

Szerző:

Cím: *A Képzőművészeti Főiskola tanárai sztrájkba léptek*

Forrás:

Világ

Bp.

(Hely)

1920 XI/25

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Hely

Idő

"1920"

Személy

A Képzőművészeti Főiskola tanárai sztrájkba léptek

A régi tanárok Lyka igazgató és az új tanárok ellen

(A Világ tudósítójától.) Már ismételtelen beszámoltunk annak a küzdelemnek fázisairól, amely a Képzőművészeti Főiskolának és a Rajztanárképzőnek tanári kara és a főiskola igazgatói teendőinek végzésével megbízott Lyka Károly között folyik néhány hónap óta. A Képzőművészeti Főiskola igazgatói széke tudvaleg Szinyei-Merse Pál halálával árvult el és a főiskola tanári kara arra számított, hogy a közoktatásügyi miniszter az új igazgatót a tanárok sorából és a tanári kar ajánlatára fogja kinevezni. Ehelyett Haller István igen szerencsés választással Lyka Károlyt állította a főiskola élére. Lyka Károly kinevezése a magyar művészeti körökben és a főiskola tanítványai között általános örömet keltett, azonban a főiskolai tanárok sokkal ridegebben fogadták a kinevezés hírére. Egyrészt sérelmesnek tartották azt, hogy nem kérdeztek tőlük előzetesen véleményt, másrészt arra az álláspontra helyezkedtek, hogy *festőt vagy szobrászt kell a főiskola élére állítani, nem pedig esztétikust.* Volt azután egy egész sajtósági érve is a tanári karnak. Hivatkoztak arra, hogy az igazgatói teendőkkel történt megbízása előtt Lyka Károly *óradijas és megbízott, nem pedig kinevezett és rendes tanára volt az intézetnek és kifogásolták, hogy „egy óradijas tanár“* a rangsor teljes átugrásával került egyszerre az igazgatói székbe.

Lyka konciliáns magatartása ellenére a tanári kar offenzívája egyre kíméletlenebb formát öltött, kivált, amióta Lyka megkezdte programjának megvalósítását és meghívta a magyar művészeti életnek néhány kiválóságát, hogy egyelőre *nobile officium* gyanánt vállaljanak órákat és korrigálják a náluk jelentkezők képeit a főiskolán. A meghívottak között volt Csók István, ez a nagyszerűen magyar és nagyszerűen erőteljes piktor, továbbá Vaszary János, aki jelentékeny multtal szakítva, vetett fel új és érdekes problémákat művészetében és visszahívta Lyka a Képzőművészeti Főiskolára a legnagyon magyar festők egyikét, Réti Istvánt, aki alighanem a legnagyobb művészeti pedagógusa Magyarországnak és aki csak úgy, mint Lyka Károly, szintén óradijas tanára volt a főiskolának, egészen odáig, amíg tanártársai nem kedvetlenül tették el és nem készítették lemondásra ezt a kivételes művészt és kivételes embert.

A főiskola növendékei nagy lelkesedéssel fogadták az új tanárokat, azonban ez a lelkesedés nem volt alkalmas arra, hogy *enyhítse a régi tanárok ellenszenvét*

az új rendszerrel szemben. A főiskola és a rajztanárképző professzorainak testülete néhány hét előtt hivatalosan kérte fel a közoktatásügyi minisztert az igazgató elmozdítására és gondoskodott arról is, hogy a sztrájk megkapja ennek a szokatlan és korántsem kedvező hangu felterjesztésnek teljes szövegét. Azonban a felterjesztéssel egyidejűleg a főiskola összes növendékei hat-nyolc kivételével szintén testületileg vonultak fel a közoktatásügyi minisztériumba, hogy tájékoztassák Haller minisztert a növendékek erős ragaszkodásáról Lyka igazgató és az új tanárok iránt.

A küzdelem most új fázisba lépett. A fűtési mézériák következtében a Képzőművészeti Főiskolának csupán új tanárai tanítanak, ellenben a régi tanárok három nap előtt szolidárisan kimondták, hogy nem kárhoztatják meg örökhatáron addig, amíg nem távozik az intézet éléről Lyka és amíg nem hallgatják meg a tanári kart az igazgatói állásnak betöltésénél és a tanári testület kiengesztelésénél. Ez magyarul szólva annyit jelent, hogy a régi, kinevezett tanárok három nap előtt sztrájkba léptek és a főiskolán csupán az új, meghívott tanárok műtermében fűtenek. A sztrájk egyik célja Lyka elmozdítása a főiskola éléről és Balló Ede, Karlonszky Bertalan vagy Zala György meghívása az igazgatói székbe, a másik cél pedig annak a sérelmet okozásával érte a tanári kart, Réti István és társai meghívásával érte a tanári kart. A sztrájkbizottság élén a művészi körökben elterjedt hírek szerint, Bosznay István áll és a Lyka Károly megbízása előtt kinevezett főiskolai tanárok kivétel nélkül vállalták a szolidaritást, mint a sztrájkolók mondják.

A közoktatásügyi minisztériumban tegnap indult meg a békkötés a két párt között, azonban az értekezlet eredménytelenül végződött, a sztrájkolók állítása szerint, Lyka Károly macacssága következtében. Lyka Károly ugyan nem ragaszkodik állásához, hiszen nem ambicionálta az igazgatói címet és csak kötelességtudásból vállalta ezt a kényelmetlen állást, átmenetileg, addig, amíg megvalósítható volna az intézet égetően szükséges reformálására nézve kidolgozott terveit. A történetek után Lyka inkább távozni akar, mint maradni, azonban lemondásának feltétele gyanánt azt kívánja, hogy az ajánlatára meghívott tanárokat véglegesítsék állásukban. Ez nem önzeti kérdés Lykára nézve és nem baráti szívesség a meghívott professzorokkal szemben, ha-

nem a Képzőművészeti Főiskola érdekeinek megóvása és jövőjének biztosítása. Lyka távozása érzékeny veszteség volna a Képzőművészeti Főiskolára nézve akkor is, ha Réti, Csók és társaik helyükön maradnak. Azonban Réti és Csók tovább képviselnék a főiskolában az új szellemet, a friss és eleven művészet szellemét, amelynek Lyka akart kaput nyitni.

A közoktatásügyi minisztériumban és a művészeti körökben több megoldási módozatra gondolnak így arra, hogy elválasztják a Képzőművészeti Főiskolát a rajztanárképzőtől. De ez szerencsétlen megoldás volna, mert a rajztanárképzésnek kontaktusban kell maradnia a művészet szabad gyakorlásával. És igaz ugyan, hogy a két intézet különválasztása egy új állást kreálna és így kielégítene egy ambíciót, azonban úgy látszik, hogy egy ambíció kielégítésével nem lehet többé leszerelni a művészet régi professzorai között megindult mozgalmat. Ma egyébként beszéltek arról is, hogy a tanárok sztrájkjának és az igazgatóválságnak ügyében már döntés történt és Balló Ede fogja felváltani Lykát. Erre nézve megkérdeztük Balló professzort, aki megcáfolta a hírt és kijelentette, hogy *nincs is hajlandósága az igazgatói állás vállalására*, mert nem akarja keserűségben és kellemetlenségkel tölteni élete végét.